

Tevfik Bıyıklıoğlu

3.Kasım.1952

Pek Muhterem Dostum ve Arkadaşım,

Sizden bir ricam var, Trakya-Paşa İli Cemiyeti'nin nizamnâmesini görüp incelemek icap etti. Arıyorum, bur türlü bulamadım. Acaba siz de var mı? Kimde vardır, hangi kütüphanede bulabilirim?

Bu cemiyet bilindiği gibi Mondoros Mütarekesi başlarında kurulmuştu. Bir de bu cemiyeti kuranların seçtikleri isim de dikkate şayandır. O vakte kadar, bugünkü Doğu Trakya'ya bu isim verildiğini pek hatırlamıyorum. Cumhuriyet devrine kadar resmi muamelatta ve gazetelerde Trakya sözü pek kullanılmazdı gibi geliyor bana. Daha çok Bulgarlar bu tabiri kullanırlardı, bir de Bulgar Trakya Komitesi vardı.

Acaba Osmanlı İmparatorluğunda, hangi devrede Trakya tabiri kullanılmıştır? Bir de cemiyetin Trakya ile birlikte kullandığı "Paşa İli" tabiri de manalıdır. Siz, kıymetli incelemelerinizle, Edirne'nin, Paşa İli Vilayeti ve merkezi olduğunu bilirsiniz. Şimdi, Milli Mücadelede Trakya bahsiyle meşgulüm. Bu hadiseleri yazarken evvela cemiyetin ismi üzerinde durdum. Lütfen, bendenizi bu hususta aydınlatmak lütfunda bulunursanız minnettar olurum.

Anlamak istediğim şunlardır:

Trakya tabiri Osmanlı tarihlerinde, resmi muamelatta, gazetelerde ne vakitten beri kullanılmıştır.

Paşa İli tabiri ile yalnız Edirne mi anlaşılır?

Paşa İli denilince nereleri kast edilmiş olur?

Bu teşkilat ne zaman başlar.

Trakya-Paşa İli Cemiyeti nizamnâmesinin Başbakanlık Arşivi'nde bulunması da mümkündür. Bendeniz, mütareke evrakını karıştırırken rastlamamışım. Arşivde çalışan meraklı ve kıymetli arkadaşlar belki hatırlarlar. Arşiv kütüphanesinde de bulunabilir. Sayın Sertoğlu belki yardım edebilir.

Ev adresinizi bilmediğim için fakülteye yazdım.

En samimi hürmetlerimi takdim ederim, pek muhterem Tayyip Beyefendi!

Tevfik Bıyıklıoğlu

Kızıltoprak Yeniköşk

No: 222